

Sygn. akt VI GC 207/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 lutego 2018 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Andrzej Borucki

Protokolant: Barbara Ćwiok

po rozpoznaniu w dniu 31 stycznia 2018 r. w Rzeszowie

na rozprawie

sprawy z powództwa A. B. (1)

przeciwko Zakładowi Produkcyjno-Handlowemu (...) Spółce z o.o. w S.

o uchylenie uchwał wspólników spółki z o.o.

I. oddała powództwo,

II zasądza od powoda A. B. (1) na rzecz pozwanego Zakładu Produkcyjno-Handlowego (...) Spółce z o.o. w S. kwotę 1.097,00 zł (słownie: jeden tysiąc dziewięćdziesiąt siedem złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt VI GC 207/17

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 7 lutego 2018 r.

Powód A. B. (1) w pozwie z dnia 19 lipca 2017 roku skierowanym przeciwko Zakładowi Produkcyjno – Handlowemu (...) sp. z o.o. w S. wniósł o uchylenie uchwał Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników pozwanej Spółki z dnia 30 czerwca 2017 roku:

- uchwały nr 3/ (...) w przedmiocie zmiany umowy Spółki, w dwóch wariantach 1 i 2;
- uchwały nr 4/ (...) w przedmiocie nałożenia dopłat na wspólników.

Ponadto powód wniósł o zasądzenie od pozwanego kosztów postępowania według norm przepisanych.

Uzasadniając żądanie podał, że powyższe uchwały są sprzeczne z dobrymi obyczajami, a także mają na celu pokrzywdzenie go jako wspólnika. Wskazał, że zgodnie z treścią uchwały nr 4 wspólnicy zostali zobowiązani do wniesienia dopłat, w kwocie po 175 zł na każdy udział. Suma dopłat jego i córki A. B. (2) której udziałami zarządza dała łącznie kwotę 20 300 zł. Zdaniem powoda kwota dopłat nie została ustalona przypadkowo. Rzeczywistym celem uchwalenia dopłat była chęć wygenerowania zobowiązania powoda względem Spółki, po to aby umożliwić Spółce potrącenie ze zobowiązaniem powoda jego wierzytelności względem Spółki z tytułu odprawy w kwocie 21 000 zł należnej mu w związku z niepowołaniem go na kolejną kadencję prezesa zarządu pozwanej Spółki. Prawo do odprawy powód nabył na podstawie §7 zawartej ze Spółką umowy zlecenia, na podstawie której zarządzał nią i prowadził jej sprawę w okresie pełnienia funkcji. Zdaniem powoda, prawdziwym celem podjęcia uchwały nr (...) było nie tyle realne

dofinansowanie Spółki, lecz umożliwienie zarządowi obrony przed ewentualnym procesem sądowym jaki powód mógłby wytoczyć Spółce o zapłatę należnej odprawy. O tym, że cel dopłat jest zupełnie inny niż wskazano to w uchwale – tj. sfinansowanie inwestycji - świadczy także to, że łączny koszt zamierzanych inwestycji wskazanych w uchwale to ok. 200 000 zł, natomiast dopłaty wszystkich wspólników do Spółki dają w sumie kwotę 60 900 zł, czyli zaledwie 1/3 potrzebnych środków na realizację inwestycji. Spółka przy tym jest w trudnej sytuacji finansowej, w związku z czym nie dysponuje środkami na dłożenie do ustalonych dopłat wspólników z własnych środków. Działanie Spółki jest więc nacechowane negatywnym podejściem zarządu Spółki do powoda, co pozostaje w sprzeczności z dobrymi obyczajami (wzajemną lojalnością i uczciwością pomiędzy wspólnikami, a także pomiędzy zarządem a wspólnikiem mniejszościowym) i ma na celu pokrzywdzenie powoda.

W zakresie uchwały zmieniającej umowę spółki – nr (...) powód podniósł, że na Zgromadzeniu Wspólników w dniu 30.06.2017 r. podjęte zostały dwie uchwały o tym samym numerze, dotyczące tej samej sprawy, ale różniące się co do ich treści. Obie zostały przegłosowane i obie uzyskały stosowną większość. Nie da się zatem jednoznacznie ustalić, która z tych uchwał i w jakim zakresie zmienia umowę Spółki, zwłaszcza, że uchwała podjęta później nie uchyliła uchwały wcześniejszej. Powód wskazał, że przedmiotem zaskarżonej uchwały, w pkt a) była zmiana umowy Spółki poprzez wprowadzenie możliwości podwyższenia kapitału zakładowego do kwoty 5 000 000 zł na podstawie uchwały zgromadzenia wspólników, w terminie do dnia 31.12.2022 r. Powód stał na stanowisku, że podjęcie tego rodzaju uchwały jest sprzeczne z dobrymi obyczajami – pierwotnym i jednomyślnym ustaleniem wspólników co do okresu obowiązywania uproszczonej formy podwyższenia kapitału zakładowego według którego podwyższenie kapitału zakładowego mogło zostać dokonane bez zmiany umowy Spółki tylko raz, do dnia 23.07.2013 r. W obecnym czasie możliwość ta wygasła, a uchwalenie uchwały która otwiera na nowo możliwość podwyższenia kapitału zakładowego bez zmiany umowy Spółki niższą większością głosów i bez zachowania formy aktu notarialnego jest sprzeczne z zasadą zaufania do pierwotnych ustaleń wspólników. Zarzucił, że w przypadku uproszczonej formy podwyższenia kapitału zakładowego nie jest wymagane aby nowe udziały przysługiwały tylko dotychczasowym wspólnikom, nowe udziały można przeznaczyć dla nowych inwestorów lub tylko dla niektórych dotychczasowych wspólników. Tym samym wprowadzono boczną furtką możliwość podwyższenia kapitału zakładowego bez zmiany umowy Spółki, a tym samym bez konieczności oczekiwania na rejestrację takiej zmiany w KRS, „przy jednoczesnej możliwości wyłączenia prawa pierwszeństwa dotychczasowych wspólników”. Stanowi to kolejny przejaw pokrzywdzenia powoda jako wspólnika mniejszościowego. Odnośnie kolejnej zmiany umowy Spółki wprowadzonej zaskarżoną uchwałą nr 3 powód wskazał, że dotyczyła ona zwiększenia uprawnień Rady Nadzorczej kosztem Zgromadzenia wspólników. Zgodnie z przyjętą zmianą co do §23 ust. 4 umowy Spółki Rada Nadzorcza przejęła wyłączną kompetencję Zgromadzenia Wspólników do zwrotu dopłat. Zdaniem powoda prawdziwą intencją skonfliktowanych wspólników było aby powód nie miał żadnego wpływu na możliwość decydowania o zwrocie dopłat, powód jako wspólnik nie może już głosować za taką uchwałą, a w konsekwencji nie może zaskarżyć zwrotu dopłat do sądu.

W odpowiedzi na pozew pozwany Zakład Produkcyjno – Handlowy (...) sp. z o.o. w S. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od pozwanego kosztów postępowania wraz z kosztami zastępstwa procesowego.

Odnosząc się do twierdzeń powoda dotyczących przyczyn pogorszenia się relacji pomiędzy wspólnikami pozwany wskazał, że przyczyną tego była utrzymująca się zła sytuacja ekonomiczno – finansowa pozwanej Spółki zarządzanej przez powoda oraz brak perspektyw na poprawę tej sytuacji, a także ujawnione przypadki nadużywania przez powoda swojego stanowiska prezesa zarządu do celów prywatnych. W okresie zarządzania Spółką przez powoda balansowała ona na granicy wypłacalności i nigdy nie wypłaciła dywidendy z zysków dla wspólników. Brak perspektyw dla poprawy sytuacji Spółki spowodował podjęcie decyzji o sprzedaży inwestorowi zewnętrznemu udziałów przez wszystkich wspólników. Jednak powód jako prezes zarządu w trakcie negocjacji z nabywcą zachowywał się nielojalnie wobec pozostałych wspólników prowadząc nieoficjalne pertraktacje z nabywcą, mające mu zapewnić po zbyciu udziałów dalsze zarządzanie Spółką i osiągnięcie korzyści. Takie działania powoda spowodowały, zdaniem pozwanego, znaczące obniżenie oferowanej przez nabywcę ceny. Ponadto podczas tych nieoficjalnych negocjacji powód dopuścił się ujawnienia informacji stanowiących tajemnicę Spółki, co było naruszeniem §8 umowy o zarządzanie zawartej pomiędzy nim, a Spółką.

Odnosząc się do przedstawionych przez powoda zarzutów wobec zaskarżonych uchwał pozwany uznał je za bezpodstawne. Wskazał, że uchwały te odpowiadają dobremu obyczajom, służą realizacji interesu Spółki i nie tylko nie krzywdzą powoda, ale ich celem jest przysporzenie korzyści wszystkim współnikom, poprzez zwiększenie wartości Spółki, proporcjonalnie do wysokości kapitałowego zaangażowania poszczególnych współników oraz dotyczą wszystkich współników w jednakowym stopniu.

Odnosnie zaskarżonej uchwały nr (...) r. w przedmiocie nałożenia dopłat pozwany wyjaśnił, że została ona podjęta wyłącznie w celu sfinansowania planowanych inwestycji Spółki oraz zwiększenia płynności i możliwości majątkowych i finansowych Spółki. W okresie zarządzania przez powoda Spółką balansowała ona na granicy wypłacalności i nie było jej stać na sfinansowanie niezbędnych inwestycji z własnych środków. Uchwalenie uchwały w przedmiocie dopłat na rzecz Spółki było w tej sytuacji najdogodniejszym, najtańszym i najmniej sformalizowanym rozwiązaniem umożliwiającym podjęcie kolejnych decyzji inwestycyjnych. Wszyscy współnicy zostali obciążeni dopłatami proporcjonalnie do posiadanych udziałów. Dopłaty miały być tylko jednym ze źródeł finansowania inwestycji. Zarzut powoda wygenerowania zobowiązania po jego stronie z tytułu dopłat aby można uniknąć zapłaty na jego rzecz należnej mu kwoty wynagrodzenia (odprawy) pozwany uznał za nieuzasadniony. Podniósł, że wysokość dopłaty do której zobowiązany został powód (11 200 zł) nie pokrywa się z kwotą odprawy (21 000 zł). Gdyby więc celem pozwanego było wygenerowanie zobowiązania powoda względem Spółki uchwalono by wyższą kwotę dopłat. Ponadto pozwany zakwestionował zasadność roszczenia powoda o zapłatę odprawy w kwocie 21 000 zł z tytułu rozwiązanej umowy o zarządzanie, wskazując, że zgodnie z umową zaistniały przesłanki do odmowy jej wypłaty.

W zakresie wniosku powoda o uchylenie uchwały nr (...) w przedmiocie zmiany umowy Spółki pozwany wskazał, że zmiana umowy wprowadzająca uproszczony tryb podwyższenia kapitału wywołuje skutki jednakowe wobec wszystkich współników, a nie tylko dla powoda. Nie można więc uznać, że zmierza do jego pokrzywdzenia. Odnosnie zmiany umowy Spółki w części dotyczącej zwiększenia kompetencji Rady Nadzorczej pozwany zaprzeczył aby zmiana § 23 ust 4 powodowała zmianę kompetencji organów. Zapis ten już bowiem istniał, a jego zmiana jest w zasadzie tylko korektą błędu literowego. Ponadto zmiana ta również wywołuje skutki jednakowe wobec wszystkich współników, a nie tylko dla powoda.

Sąd Okręgowy ustalił, następujący stan faktyczny:

W pozwanym Zakładzie Produkcyjno – Handlowym (...) sp. z o.o. jest sześciu współników:

- L. R. – posiadający 64 udziały, uprzywilejowane co do prawa głosu (3 głosy na 1 udział), o łącznej wartości 32 000 zł
- J. N. – posiadający 64 udziały, uprzywilejowane co do prawa głosu (3 głosy na 1 udział) o łącznej wartości 32 000 zł
- powód – A. B. (1) – posiadający 64 udziały, uprzywilejowane co do prawa głosu (3 głosy na 1 udział) o łącznej wartości 32 000 zł
- A. N. – posiadający 52 udziały o łącznej wartości 26 000 zł
- E. S. – posiadająca 52 udziały o łącznej wartości 26 000 zł
- A. B. (2) (córka powoda) – posiadająca 52 udziały o łącznej wartości 26 000 zł.

Kapitał zakładowy spółki wynosi 174 000 zł i dzieli się na 348 udziałów o wartości nominalnej 500 zł każdy.

dowód: odpis KRS k. 17-24

Spółka Zakład Produkcyjno – Handlowy (...) sp. z o.o. została zawiązana umową z dnia 13 lipca 2004 r. Założycielami Spółki byli L. R., J. N., A. B. (1), H. M..

Przedmiotem jej działalności jest m.in. produkcja konstrukcji metalowych, obróbka metali, obróbka mechaniczna elementów metalowych, produkcja maszyn dla metalurgii (§2). W § 8 umowy przewidziano możliwość podwyższenia kapitału zakładowego uchwałą Zgromadzenia Wspólników do kwoty 5 000 000 zł, w terminie do 10 lat od daty rejestracji Spółki.

W §9 przewidziano, iż na mocy uchwały Zgromadzenia Wspólników, wspólnicy mogą zostać zobowiązani do dopłat w kwocie nie większej niż 5 – krotność wartości nominalnej udziałów.

Stosownie do § 20 umowy do kompetencji Zgromadzenia Wspólników należały m.in. następujące sprawy:

- pkt 6 – zwrot dopłat,
- pkt 11 – połączenie, przekształcenie, rozwiązanie i likwidacja Spółki,
- pkt 15 – podejmowanie uchwał we wszystkich innych sprawach wniesionych przez Zarząd lub wspólników oraz zastrzeżonych w k.s.h. do właściwości Zgromadzenia Wspólników.

Powód A. B. (1) pełnił w pozwanej Spółce funkcję prezesa zarządu od początku jej powstania do 17 marca 2017 r., kiedy to na Zwyczajnym Zgromadzeniu Wspólników podjęto uchwałę o nieudzieleniu mu absolutorium z wykonywanych przez niego obowiązków za 2016 rok i nie powołano go na nową kadencję.

Przez okres pełnienia funkcji prezesa Zarządu powód prowadził sprawy Spółki i zajmował się jej bieżącą działalnością. Powód wykonywał usługi zarządzania Spółką na podstawie umowy zlecenia – o zarządzanie. Spółka w 2016 r. przeżywała trudności finansowe, w związku z powyższym wspólnicy i jednocześnie członkowie Zarządu podjęli decyzję o jej sprzedaży inwestorowi zewnętrznemu. Były podejmowane czynności mające na celu zbycie Spółki, w tym między innymi ogłoszenia w prasie lokalnej. Zgłosił się przynajmniej jeden inwestor, tj. firma (...) z którą rozmowy były zaawansowane na tyle, że podpisano z nią umowę przedwstępną. Na mocy tej umowy Spółka miała być sprzedana. Ostatecznie do sprzedaży nie doszło, albowiem Spółka (...) nie zgromadziła potrzebnych środków na zakup całości udziałów, bo nie otrzymała kredytu bankowego. Z tego względu podpisano odstąpienie od umowy przedwstępnej. Brak poprawy sytuacji ekonomicznej – finansowej Spółki przesądził o nieudzieleniu powodowi absolutorium na Zgromadzeniu Wspólników w dniu 17.03.2017 r. i niepowołaniu go na kolejną kadencję. Kwestia związana z nieudzieleniem powodowi absolutorium, zmianą zarządu i zaprzestaniem pełnienia funkcji prezesa zarządu Spółki legła u podstaw konfliktu pomiędzy powodem, a pozostałymi wspólnikami. Kolejną płaszczyzną konfliktu było niewypłacenie powodowi odprawy w wysokości równej 3 miesięcznemu wynagrodzeniu z tytułu zaprzestania funkcji prezesa zarządu Spółki, którą powód uważał za należną mu na podstawie umowy o zarządzanie zawartej ze Spółką. Wobec wysuwanych przez powoda roszczeń finansowych dotyczących odprawy pieniężnej w kwocie 21 100 zł pozwany proponował mu dalsze zatrudnienie w Spółce na innym uzgodnionym stanowisku. Prowadzone w tej kwestii rozmowy nie doprowadziły do rozwiązania sytuacji. Powód nie odniósł się do propozycji zatrudnienia, a pozwany nie wypłacił mu odprawy.

Dowód: akt notarialny umowy spółki (...) sp. z o.o. z dn. 13.07.2004 r. k. 51-54, protokół (...) sp. z o.o. z dn. 17 marca 2017 r. k. 42-45, umowa przedwstępna sprzedaży udziałów z dn. 09.01.2017 r. k. 46-47, umowa zlecenie o zarządzanie z dn. 01.04.2013 r. k. 48-50, protokół rozbieżności z dn. 1.06.2017 r. k. 91

W dniu 30 czerwca 2017 r. odbyło się Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Zakładu Producyjno – Handlowego (...) sp. z o.o. w którym udział wzięli wspólnicy reprezentujący 100% kapitału zakładowego Spółki. Zgodnie z zaplanowanym porządkiem obrad na Zgromadzeniu miały zostać podjęte m.in. uchwały: nr 3 w przedmiocie zmiany umowy Spółki oraz nr 4 w przedmiocie dopłat.

Na Zgromadzeniu została poddana pod głosowanie uchwała nr 3 w sprawie zmiany umowy Spółki Zakładu Producyjno – Handlowego (...) sp. z o.o.

Początkowo uchwała nr 3 została poddana pod głosowanie w wersji zawierającej w swojej treści punkt dotyczący zmniejszenia składu Rady Nadzorczej z dotychczasowego 3-5, do 1-3 członków (był to punkt b uchwały nr 3 w wersji pierwotnej), ponadto punkt c) wersji pierwotnej dotyczący przejścia przez Radę Nadzorczą kompetencji Zgromadzenia Wspólników określonych w §20 pkt 6, 11, i 15 umowy przewidywał dodatkowo przejście przez Radę również kompetencji wynikających z art. 212§1 k.s.h.

Po podjęciu uchwały o powyższej treści powód A. B. (1) w imieniu własnym i córki A. B. (1) złożył wobec niej sprzeciw wskazując na sprzeczność uchwały z ustawą (k.s.h.) w zakresie zmniejszonego składu Rady Nadzorczej i w zakresie przekazania do kompetencji Rady Nadzorczej uprawnień z art. 212 k.s.h. Powyższe uwagi zgłoszone przez powoda, potwierdzone również przez obecnego na Zgromadzeniu Notariusza zostały przez Przewodniczącego Zgromadzenia uwzględnione. Uchwała nr 3 z uwzględnieniem uwag powoda i notariusza została poddana ponownemu głosowaniu i przegłosowana.

Ostateczna treść uchwały nr 3 wprowadzała zmiany w umowie Spółki w następującym zakresie:

a) §8 ust. 1 poprzez nadanie mu brzmienia: "Kapitał zakładowy może być podwyższony uchwałą Zgromadzenia Wspólników do kwoty 5.000.000,00 złotych w terminie do dnia 31 grudnia 2022 roku. "

b) §23 ust. 4 poprzez nadanie mu brzmienia: "Oprócz spraw zastrzeżonych do kompetencji Rady Nadzorczej przez przepisy Kodeksu spółek handlowych, Rada Nadzorcza wraz z jej powołaniem przejmuje kompetencje Zgromadzenia Wspólników określone w §20 pkt 6, pkt 11, pkt 15. "

c) §25 poprzez nadanie mu treści: "W stosunkach prawnych pomiędzy Spółką i członkami Zarządu Spółkę reprezentuje rada nadzorcza lub pełnomocnik powołany uchwałą zgromadzenia wspólników."

Za podjęciem uchwały oddano 732 głosy, w tym 488 głosów „za” i 244 głosy „przeciw”.

Powód głosujący przeciwko podjęciu uchwały zażądał w imieniu swoim i wspólnika A. B. (2) zaprotokołowania sprzeciwu.

Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników z dnia 30 czerwca 2017 r. podjęło także uchwałę nr (...) w sprawie nałożenia dopłat na wspólników. Zgodnie z jej treścią na wspólników zostały nałożone dopłaty w wysokości 175 zł na każdy posiadany udział. Postanowiono, że dopłaty mają na celu sfinansowanie inwestycji : frezarka CNC, samochód dostawczy, modernizacja maszyny D. i D.. Wspólnicy zostali zobowiązani do wniesienia dopłat w terminie do dnia 31 lipca 2017 r. na rachunek bankowy Spółki. Wskazano, że za dzień wpłaty przyjmuje się dzień wpływu środków na rachunek bankowy Spółki.

Za podjęciem uchwały oddano 732 głosy, w tym 488 głosów „za” o głosów „wstrzymujących się, 244 głosy „przeciw” .

Dopłata powoda z racji posiadanych 64 udziałów wyniosła 11 200 zł, natomiast dopłata córki - A. B. (2), której udziałami powód zarządza wyniosła 9 100 zł. Powód głosujący przeciwko podjęciu uchwały zażądał w imieniu swoim i wspólnika A. B. (2) zaprotokołowania sprzeciwu. W tym zakresie nastąpiło uzupełnienie protokołu Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników spółki.

dowód: Protokół Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników Zakładu Produkcyjno – Handlowego (...) sp. z o.o. z dnia 30.06.2017 roku i uzupełnienie protokołu , przesłuchanie stron : powoda – A. B. (1), pozwanego – L. R. – prezesa zarządu spółki, J. N. – wiceprezesa zarządu spółki k. 134-138

Celem zmiany umowy Spółki w uchwale nr 3 w zakresie odnoszącym się do zmiany §8 dotyczącym przywrócenia możliwości podwyższenia kapitału zakładowego bez zmiany umowy Spółki była chęć obniżenia kosztów (uniknięcie kosztów notarialnych) Zapis przewidujący taką możliwość wygasł natomiast według aktualnie działającego Zarządu potrzeba podwyższenia kapitału zakładowego mogła w najbliższym czasie nastąpić.

Celem podjęcia uchwały nr 4 w przedmiocie nałożenia dopłat było pozyskanie przez Spółkę środków na inwestycje. Wysokość dopłat wynikała z bieżących potrzeb inwestycyjnych. Zakup w zakresie frezarki i samochodu był konieczny, Spółka nie dysponowała już sprawnym samochodem, w braku zakupu koniecznym byłoby wynajęcie środka transportu. Po zakupie jeden samochód został zezłomowany, drugi pozostał.

Źródłem finansowania Spółki poza środkami własnymi były zaciągnięte przez nią dwa kredyty; jeden zaciągnięty w 2005 r. w banku na kwotę 750 000 zł, drugi w R. w kwocie 250 000 zł. Dzięki powyższym środkom Spółka dokonała kilku inwestycji: dokupowane były między innymi obrabiarki, wykonano nową elewację w siedzibie włącznie z wymianą okien, wykonano nowe pokrycie dachu, zmodernizowano szatnię, pomieszczenia socjalne dla załogi, pomieszczenia księgowo, dobudowany został kawałek budynku do istniejącego w celu zwiększenia siedziby. W pozwanej spółce decyzje o dopłatach nigdy nie były podejmowane. Dywidendy nie były wypłacane, a zyski były przeznaczane na taki rozwój który pozwalał na funkcjonowanie Spółki. W dacie kiedy podejmowano decyzję o dopłatach do spłaty Spółce pozostawały jeszcze dwa kredyty. Z uwagi na zobowiązania kredytowe nie rozważano w ogóle możliwości zaciągnięcia kredytu czy leasingu urządzeń.

W dniu 28 czerwca 2017 r. zlecony został przelew przez współnika J. N. kwoty 11 200 zł, który wpłynął na rachunek pozwanej Spółki ze wskazanym tytułem "dopłata J. N. 64 udziały x 175 zł= 11 200 uchwała NZW". Analogiczne przelewy wykonali w tym dniu na konto Spółki współnicy: L. R., E. S., A. N..

dowód: przesłuchanie stron: powoda – A. B. (1), pozwanego – L. R. – prezesa zarządu spółki, J. N. – wiceprezesa zarządu spółki k. 134-138, potwierdzenia przelewów z dn. 28.06.2017 r. k. 110-111, faktury k. 114-117, 119-120, protokołów przekazania samochodu k. 118

Powyższe ustalenia faktyczne dokonane zostały w oparciu o wyżej powołane dowody z dokumentów, a ponadto ustalając przebieg Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników pozwanej Spółki w dniu 30 czerwca 2017 r. oraz jej sytuację finansową Sąd posiłkował się dowodem z przesłuchania stron.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Podstawą zaskarżenia przedmiotowych uchwał jest przepis art. 249 k.s.h. zgodnie z którym uchwała wspólników sprzeczna z umową spółki bądź dobrymi obyczajami i godząca w interesy spółki lub mająca na celu pokrzywdzenie wspólnika może być zaskarżona w drodze wytoczonego przeciwko spółce powództwa o uchylenie uchwały.

Wyrażona w art. 249 § 1 k.s.h. klauzula generalna dobrych obyczajów oznacza takie zachowania, które wpływają pozytywnie na funkcjonowanie spółki, są związane z postrzeganiem uczciwości kupieckiej przy prowadzeniu działalności gospodarczej. Jest to ogólnie rzecz ujmując przyzwoite postępowanie, które uwzględnia w odpowiednim stopniu różne interesy służące wszystkim w spółce (wyrok SA w Warszawie z dnia 10.05.2013 r. VI ACa 157/12). Właściwe jest rozumienie pojęcia dobrych obyczajów jako takiego sposobu postępowania, który da się pogodzić z regułami uczciwego obrotu, zwykle skonkretyzowanych w obowiązujących w tym obrocie zwyczajach, które to reguły uwzględniają charakter danego rodzaju (branży) aktywności gospodarczej, a sama ich treść i sposób wykładni są nakierowane na zapewnienie niezakłóconego jej funkcjonowania, a co za tym idzie - rozwoju (SA w Krakowie w wyroku z dnia 15 listopada 2012 r., I ACa 1036/12).

Z kolei, jeśli chodzi o wykładnię pojęcia „pokrzywdzenia wspólnika”, to pokrzywdzenie to będzie miało miejsce, gdy w wyniku uchwał jego pozycja w spółce zmniejsza się, co może wiązać się z pogorszeniem jego sytuacji udziałowej bądź osobistej. Może polegać na odebraniu praw lub zwiększeniu obowiązków. Pokrzywdzenie wspólnika to nie tylko powstanie "szkody" w jego majątku, może być również odnoszone do jego pozycji, dobrego imienia, naruszenia zasady równouprawnienia. Pokrzywdzenie wspólnika oznacza jakąś jego "krzywdę" rozumianą w aspekcie majątkowym (szkoda) i osobistym (krzywda). Jest to pojęcie nieostre, w związku z czym ocena, czy interesy wspólnika zostały naruszone lub zagrożone w związku z podjętą uchwałą, musi być dokonywana z uwzględnieniem wszystkich

okoliczności występujących przy podejmowaniu uchwały (vide A. Kidyba komentarz do art. 249 k.s.h. i powołane tam orzecznictwo: SN w wyroku z dnia 15 marca 2002 r., II CKN 677/00.; wyrok SA w Poznaniu z dnia 9 grudnia 2016 r., I ACa 626/16, LEX) Przesłanka „celu pokrzywdzenia wspólnika” będzie oznaczać zarówno sytuację, gdy cel pokrzywdzenia wspólnika istnieje w trakcie podejmowania uchwały, jak również sytuację, w której pokrzywdzenie wspólnika nie jest zakładane w chwili podejmowania uchwały, jednak treść uchwały jest taka, że jej wykonanie prowadzi w konsekwencji do jego pokrzywdzenia.

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy, po przeprowadzeniu postępowania dowodowego Sąd stwierdził, że brak jest podstaw do przyjęcia, że zaskarżone uchwały nr 3 i 4 Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników pozwanej Spółki z dnia 30.06.2017 r. były sprzeczne z dobrymi obyczajami oraz, że zostały podjęte w celu pokrzywdzenia powoda jako wspólnika Spółki. Dokonując oceny prawnej uchwały nr 4 NZW z 30.06.2017 r. w przedmiocie nałożenia obowiązku dopłat na wspólników pod kątem przesłanek z art. 249 k.s.h. , odnośnie samej instytucji dopłat trzeba wskazać, że dopłaty zostały uregulowane w art. 177-179 k.s.h. i są w swym charakterze prawnym w pewnym stopniu zbliżone do udziałów, czyli wpłat na udziały, gdyż tak jak one realnie powiększają majątek spółki. Uzyskane z nich środki są przeznaczone na zasilenie kapitału zapasowego i mogą być wykorzystane przez spółkę w każdym celu związanym z jej działalnością uzasadnionym potrzebami spółki, czy to do sfinansowania bieżących potrzeb, działalności, określonych nakładów, czy też pokrycia strat, mogą też być przeznaczone na uzupełnienie majątku spółki w celu zapewnienia zaspokojenia wierzycieli. Dopłaty zwiększają środki własne spółki, nie powiększając udziałów wspólników, a w konsekwencji wielkości kapitału zakładowego. Traktuje się je jako rodzaj świadczenia leżącego pośrodku między pożyczką a wniesieniem wkładu. (por. wyrok SA w Katowicach z dnia 24.10.2013 r. V ACa 368/13) Przy czym dopłaty tym różnią się od pożyczki tym, że w przypadku pożyczki istnieje bezwzględny obowiązek jej zwrotu, w przypadku dopłat taki obowiązek powstaje z chwilą podjęcia uchwały o ich zwrocie. Dopłaty mogą być wnoszone w związku z czasowymi trudnościami finansowymi spółki, potrzebą jej dokapitalizowania, koniecznością poniesienia dodatkowych nakładów inwestycyjnych. Z zasad stosowania instytucji dopłat wynika więc przede wszystkim swoboda spółki w uchwalaniu dopłat, o ile mieszczą się one w liczbowych granicach w stosunku do udziału i nakładanie ich na wspólników następuje równomiernie w stosunku do udziałów (art. 177 k.s.h.). Ponadto, jak to już wyżej wskazano, nie jest wymagane żadne szczególne uzasadnienie nałożenia dopłat, nie ma w ustawie wymienionych celów, na które dopłaty nie mogą być uchwalone, wreszcie nie jest wymagana zgoda wszystkich wspólników na uchwalenie dopłat.

W kontekście okoliczności sprawy Sąd uznał, że zaskarżona przez powoda uchwała nr 4 nie narusza dobrych obyczajów i nie prowadzi do jego pokrzywdzenia. Z treści zaskarżonej uchwały wynika, na co miały być przeznaczone dopłaty. Celem tym było sfinansowanie inwestycji w postaci zakupu urządzeń: frezarki i samochodu dostawczego oraz modernizacja maszyny D. i D.. Zważywszy na opisaną przez przedstawicieli pozwanego i powoda złą sytuację finansową Spółki, która w dacie podejmowania uchwały o dopłatach miała ograniczone środki finansowe na funkcjonowanie oraz mając na uwadze jej zobowiązania kredytowe wynikające z dwóch umów kredytu należało - zdaniem Sądu - stwierdzić, że wysokość dopłat wynikała z bieżących potrzeb inwestycyjnych, a decyzja o dopłatach na wskazany w uchwale cel przeznaczenia dopłat była uzasadniona sytuacją Spółki i jej realnymi potrzebami. Brak było podstaw do przyjęcia, tak jak interpretował powód, że prawdziwym celem powyższej uchwały nie było realne dofinansowanie Spółki, a jedynie „wygenerowanie” zobowiązania powoda względem Spółki po to aby skompensować z nim jego wierzytelność z tytułu odprawy jaką posiadał względem Spółki. Interpretacji takiej przeczą przedstawiane przez powoda fakty, który w czasie przesłuchania przed Sądem zeznał, że w 2016 r. sytuacja finansowa Spółki była na tyle trudna, że zaczęto poszukiwania nowego inwestora zewnętrznego chętnego do zakupu 100% udziałów. Ponadto, plany zakupowe Spółki wskazane w uchwale zostały już zrealizowane, co świadczy o tym, że cel podjęcia spornej uchwały był realny, a podstawą uchwalenia dopłat były przyczyny ekonomiczne. Powód nie wykazał również aby podjęcie zaskarżonej uchwały prowadziło do jego pokrzywdzenia. Sam bowiem fakt uchwalenia dopłat nie jest równoznaczny z brakiem możliwości otrzymania przez niego odprawy. Wskazać również należy, że wszyscy wspólnicy zostali obciążeni dopłatami proporcjonalnie do wysokości posiadanych udziałów. Brak jest podstaw do przyjęcia w takiej sytuacji pokrzywdzenia powoda, kiedy kwoty dopłat zostały ustalone w jednakowej wysokości przypadającej na każdy udział w Spółce.

Bez znaczenia dla oceny skuteczności podjętej uchwały nr 4 pozostaje – w ocenie Sądu - fakt dokonania wpłat kwot na poczet dopłat przez niektórych wspólników przed datą podjęcia uchwały w dniu 30.06.2017r. Powód łączył z tym zarzut „ukartowania” i celowego podjęcia uchwały takiej treści z zamiarem skompensowania jego wierzytelności. Przeczą temu jednak fakty polegające na dokonaniu zakupów inwestycyjnych przez Spółkę. Podkreślić należy iż nie była przedmiotem niniejszego postępowania ocena jakie skutki prawne wywołały dopłaty dokonane przed podjęciem uchwały.

Skoro Zgromadzenie Wspólników nałożyło obowiązek dopłat z datą 30.06.2017 r. kiedy to podjęto uchwałę, to kwestią otwartą pozostaje wyegzekwowanie tego obowiązku przez Spółkę.

Nie było również podstaw – zdaniem Sądu - do uchylenia uchwały nr 3 NZW z dn. 30.06.2017 r. Nadmienić należy, iż powód nie złożył na przedmiotowym Zgromadzeniu sprzeciwu co do faktu powtórnego przegłosowania uchwały nr 3, w wersji uwzględniającej jego uwagi odnoszące się do sprzeczności z ustawą wersji pierwotnie przegłosowanej. Sprzeciw taki zgłosił po powtórnym przegłosowaniu uchwały.

Zaskarżona uchwała w pkt a) kwestionowanym przez powoda wprowadzała w umowie Spółki zmianę polegającą na wprowadzeniu uproszczonego trybu podwyższania kapitału zakładowego. Oceniając powyższą uchwałę przez pryzmat dobrych obyczajów i pokrzywdzenia wspólnika, Sąd także i w tym przypadku stwierdził, że nie ma podstaw do jej uchylenia. Odnośnie uproszczonego trybu podwyższania kapitału zakładowego, przepis art. 257§3 k.s.h. stanowi, że jeżeli podwyższenie kapitału zakładowego następuje na podstawie dotychczasowych postanowień umowy spółki, przy zachowaniu wymagań określonych w § 1, oświadczenia dotychczasowych wspólników o objęciu nowych udziałów wymagają formy pisemnej pod rygorem nieważności. Art. 260 § 2 stosuje się odpowiednio. Zgodnie z tym ostatnim przepisem nowe udziały przysługują wspólnikom w stosunku do ich dotychczasowych udziałów. Choć w orzecznictwie istniały rozbieżne stanowiska co do oceny charakteru zawartego w art. 257 § 3 k.s.h. odesłania do art. 260 § 2 k.s.h., to większość opowiada się za przyjęciem, że odesłanie do art. 260 § 2 k.s.h. ma charakter bezwzględnie obowiązujący. Zatem, jeżeli umowa spółki przewiduje podwyższenie kapitału zakładowego na mocy dotychczasowych postanowień tej umowy, to objęcie nowych udziałów w podwyższonym kapitale dotyczy tylko dotychczasowych wspólników, proporcjonalnie do posiadanych przez nich udziałów których jeśli nie obejmą, to podwyższenie kapitału zakładowego nie dochodzi do skutku (por. uchwała SN (7) z dnia 17.01.2013 r. III CZP 57/12).

U podstaw takiej oceny charakteru art. 257 § 3 k.s.h. w zw. z odesłaniem do art. 260 § 2 k.s.h. legło założenie, że podwyższenie kapitału zakładowego spółki na podstawie dotychczasowych postanowień umowy spółki, czyli w trybie uproszczonym, nie może prowadzić do zmiany składu osobowego wspólników i zmiany dotychczasowej struktury udziałów. Takie zmiany mogą nastąpić tylko w drodze podwyższenia kapitału zakładowego przez zmianę umowy spółki stosownie do art. 257 § 1 k.s.h.

Przenosząc te rozważania na grunt niniejszej sprawy brak jest podstaw do przyjęcia na obecnym etapie, że wprowadzenie w umowie zaskarżoną uchwałą nr 3 postanowień przewidujących możliwość podwyższenia kapitału zakładowego w trybie uproszczonym, prowadzi do pokrzywdzenia powoda jako wspólnika. W świetle powyższych rozważań tego rodzaju zmiana umowy spółki nie powoduje uszczuplenia jego praw udziałowych skoro nie daje możliwości ingerowania w strukturę udziałową wspólników. Nie zasługiwała również na uwzględnienie argumentacja powoda, że ponowne wprowadzenie do umowy spółki uproszczonej formy podwyższenia kapitału zakładowego jest sprzeczne z pierwotnymi ustaleniami przyjętymi przez założycieli spółki w czasie jej zakładania. Podwyższenie kapitału zakładowego w spółce z o.o. jest możliwe we wszystkich jej fazach, na każdym etapie i z zasady instytucja ta, służąc dokapitalizowaniu spółki, zwiększeniu rozmiarów jej działalności, zwiększeniu jej wiarygodności kredytowej oraz biznesowej, działa korzystnie dla spółki i dla wierzycieli. Uproszczony tryb podwyższenia kapitału: bez udziału notariusza i protokolowania uchwały w formie aktu notarialnego i bez obowiązku zachowania 2/3 głosów przy podejmowaniu uchwały wedle 246 § 1 k.s.h. w zw. z art. 257 § 1 k.s.h. jest również korzystny z uwagi na względy finansowe. Obniżenie kwalifikowanej większości głosów potrzebnej do podwyższenia kapitału zakładowego w trybie uproszczonym (z 2/3 głosów do bezwzględnej większości) nie stanowi o pokrzywdzeniu powoda jako wspólnika. Trzeba bowiem podkreślić, że uproszczony tryb podwyższenia kapitału zakładowego został wprowadzony w drodze

zmiany umowy spółki, większością 2/3 głosów. Ustawa nie wymaga w tej kwestii jednomyślności wszystkich wspólników. W przedmiotowej sprawie taka większość została uzyskana co oznacza, że taka właśnie była wola większości wspólników, którzy w ten sposób wyrazili zgodę na wprowadzenie zmian w umowie spółki. Kolejne podwyższenia kapitału, zgodnie z wolą większości, będą zatem uchwalane już każdorazowo (aż do osiągnięcia granicy czasowej i kwotowej podwyższenia kapitału wskazanej w uchwale) w drodze uchwał Zgromadzenia Wspólników i podejmowane bezwzględną większością głosów. To jednak nie przekłada się na zakres praw udziałowych powoda bowiem nie prowadzi do zmiany składu wspólników oraz struktury przysługujących im udziałów z uwagi na opisane wyżej zasady obejmowania udziałów przy podwyższenia kapitału zakładowego w trybie uproszczonym. Nie ma również podstaw do przyjęcia, że określone w uchwale nr 3 a) granice czasowe i kwotowe podwyższenia kapitału zakładowego nie są realne, bądź są zbyt odległe czasowo. Ze względu na obecną sytuację finansową Spółki wprowadzoną zmianę w przedmiocie dotyczącym uproszczonego podwyższenia kapitału zakładowego należy ocenić pozytywnie. Z kolei dalsze zarzuty powoda odnośnie zmiany kompetencji Rady Nadzorczej mają charakter zbyt hipotetyczny aby uznać, że przegłosowane zaskarżoną uchwałą zmiany w umowie spółki dotyczą przejęcia kompetencji Zgromadzenia Wspólników przez Radę Nadzorczą zagrażają pozycji powoda w Spółce skoro Rada Nadzorcza nie została tam nawet jeszcze powołana (nigdy jej w Spółce nie powołano).

W świetle całokształtu okoliczności niniejszej sprawy Sąd uznał, że brak jest podstaw do uchylecia uchwały nr 3 i 4 podjętej przez zgromadzenie wspólników w dniu 30 czerwca 2017 roku. Z powyższych względów Sąd powództwo oddalił orzekając jak w punkcie I sentencji.

O kosztach Sąd orzekł w pkt II wyroku stosownie do wyniku sprawy na podstawie art. 98 § 1 i 3 zasądając od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1 097 zł z tytułu kosztów zastępstwa procesowego ustaloną na podstawie § 8 pkt 22 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r. poz. 1800).